

“No entenc el castellà; parla'm en català, sisplau”

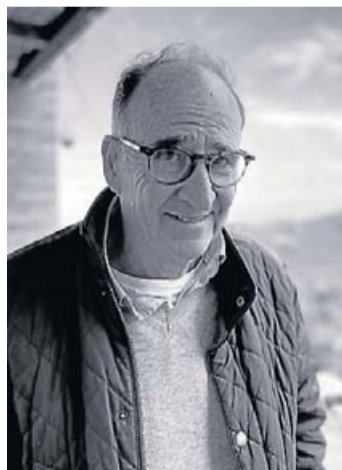
Set gironins nouvinguts expliquen la seva decisió d'estudiar només català per integrar-se a la ciutat

Coincideixen en la dificultat perquè els parlin en català i per fer-se entendre al metge i fer papers

EXPERIÈNCIES COMPARTIDES

Trobada organitzada per l'ARA a l'Escola d'El Foment de Girona entre diferents ciutadans que han après abans català que castellà. DAVID BORRAT

el món petit de...

**PHIL
ROBERTS**

formatger

“La gastronomia britànica, com a precedent, no és la millor del món, però hi ha formatges molt bons i aquí no són gaire coneguts”

P 06

La comunitat ciclista com a oportunitat

El projecte de voluntariat Anglès sobre Rodes uneix joves gironins amb 'expats'

SAMUEL CANO / PLATAFORMA EDUCATIVA

P 07

La comèdia picant de la Girona del 69

El film 'Estudio amueblado 2-P' va promocionar la ciutat

LLENGUA

“No parlo castellà, no l’entenc; parla’m en català, sisplau”

Set nouvinguts a Girona expliquen la seva decisió d’estudiar només català per integrar-se a la ciutat

MARIONA FERRER I FORNELLS * GIRONA

Euan McGibbon,
Escòcia (4 anys a Girona)

“Aprendre català, per a mi, és una qüestió de respecte”

El primer cop que va visitar Barcelona era el dia del seu aniversari del 2005, quan Leo Messi tenia 17 anys i jugava contra el Juventus. El Barça li va obrir les portes de Catalunya, però Euan McGibbon no té gaire clar quan va ser exactament que va començar a aprendre català des d’Escòcia. “Era una cosa molt natural: és la llengua de Catalunya, és obvi, i és una qüestió de respecte per la cultura i la gent catalana”, emfatitza. Conscient de la situació política, el fet de ser independentista escocès i aficionat d’un Barça que representa la catalanitat, i també de conèixer la història i els detalls de la Guerra Civil, van portar-lo a fer el pas.

Com a aficionat del ciclisme no professional, va decidir jubilar-se amb la seva dona a Girona, i ara assegura que saber català és també una “qüestió molt pràctica” perquè “és la llengua que es parla als carrers de la ciutat”. “L’únic moment intranquil és quan parla amb l’Estat per fer qualsevol tràmit, perquè la llengua és el castellà –puntualitza-. Però per integrar-nos el català és imprescindible, perquè si el parles, els catalans t’obren les portes”.

Marianne Blanchard, Quebec
(5 anys a Vilafranca del Penedès)

“La gent no entén que parli malament el castellà”

La primera immersió forta de Marianne Blanchard amb el català es va produir durant una estada de dues setmanes al Pallars Jussà fent excavacions. “Em vaig enamorar del país i l’any següent vaig tornar i vaig conèixer la meva parella”, recorda. Just començava el doctorat i va decidir fer-lo a la UB. El febrer del 2020, un mes abans del confinament, s’instal·lava a viure a Vilafranca del Penedès. “Vaig aprofitar el temps per fer classes de català online, però me’n vaig cansar molt ràpid”, diu. Llavors va decidir llegir-se tota la saga de Harry Potter en català; assegura que la va ajudar molt i recomana, sobretot, llegir un llibre que ja coneixes en la llengua que estàs aprenent. La resta va ser un aprenentatge en solitari: mirant TV3, escoltant la ràdio i vivint amb

catalans. “A Vilafranca del Penedès, pel carrer la majoria de gent parla en català, això em va ajudar molt. Tot el meu entorn parla català”.

El problema ha arribat les vegades que s’ha hagut de defensar en castellà. “La gent no entén per què parlo malament el castellà”. Es tracta d’una llengua que ha sentit poc, i ara reconeix que li agradaria aprendre-la millor, ja que té el català consolidat. Però està molt contenta d’haver començat pel català: “Crec que la tria va ser tant per la sensibilitat amb la llengua com a quebequesa com pel fet que tot el meu entorn parla català i no hauria tingut cap sentit parlar castellà”. Ara bé, relata haver tingut problemes en casos d’urgència al metge per no haver-se pogut expressar correctament més enllà del català.

Nina Lannan, Nova York
(3 anys a Girona)

“M’encanta llegir Rodoreda, Cabré i Montserrat Roig”

Fa tres anys que estudia català a l’Escola Oficial d’Idiomes i ja està disposada a dinamitzar un grup de conversa. Tot i haver treballat quaranta anys com a productora a Broadway, Nina Lannan reconeix que la seva vertadera passió són les llengües. Quan va arribar a Girona va treure’s el B2 de castellà, però va veure que per integrar-se necessitava el català. Lannan se sent com una “adolescent” quan descobreix una altra llengua, com si “tornés a l’escola”. “És una cosa meravellosa, descobrir una altra cultura: conèixer Mercè Rodoreda, Jaume Cabré i Montserrat Roig. Llegir aquests autors és molt important”.

Segons el seu parer, el debat no és si és una *expat* o una immigrant, sinó descobrir més sobre la seva nova llar. “Passaré temps aquí i vull pagar impostos, participar en la comunitat, lluitar pels contenidors... Vull fer del món un lloc millor, i no puc fer-ho sense parlar català. Vull que els lectors sàpiguen que cada interacció en català és important. Els idiomes no n’hi ha prou amb estudiar-los, sinó que cal parlar-los també al carrer”, conclou.

“No em parlis en castellà, no l’entenc; parla’m en català”. Fa poc més de dos anys vaig sentir per primer cop aquesta frase i em vaig quedar de pasta de moniato. Més perquè qui tenia davant era una californiana jubilada, amb l’uniforme ciclista, prenent un cafè a la terrassa d’un dels bars de moda per a gent que pedala de Girona. L’estereotip de l’expatriat se n’anava a can Pistras. Des de llavors he anat de ruta amb la Lorraine Jarvis diverses vegades i he estat testimoni de com el seu català anava progressant. Però el que sempre m’ha cridat més l’atenció és

l’enorme respecte que té per la llengua catalana i la necessitat que veu d’aprendre-la. “Jo soc una immigrant que ha vingut del nord de Califòrnia a viure a Ravós del Terri [Pla de l’Estany]. Un *expat* es queda poc temps en un lloc. Catalunya és casa meua per a tota la vida. M’hi quedaré per sempre més”, diu.

Coneixent el seu cas, em vaig preguntar si encara era possible viure a Girona sense entendre el castellà. És a dir, quantes Lorraines més hi havia? D’aquesta pregunta en va sortir un grup de WhatsApp que ràpidament es va anar farcint de noms i tes-

timonis d’amor per la llengua. Fa una setmana ens vam trobar a l’Escola d’El Foment per compartir experiències. Sis nousvinguts a Girona, la majoria d’ençà de la pandèmia, que han decidit fer-hi arrels i començar estudiant català per “respecte” als habitants. També es va unir a la trobada Marianne Blanchard, del Quebec, que viu des de fa cinc anys a Vilafranca del Penedès mentre fa el doctorat a la UB, i que parla perfectament el català però no el castellà. Tots compartien la ràbia que els fa que quan veuen que són estrangers els parlin directament en castellà o

Casuística
La majoria dels perfils són jubilats i no necessiten el castellà per treballar

fins i tot en anglès. O les grans dificultats per passar l’examen del carnet de conduir amb un examinador que només parla castellà. O els problemes que havien tingut per fer-se entendre anant al metge o fent tràmits burocràtics.

Problemes que també són la realitat de molts catalanoparlants. Girona és la capital de demarcació on més ha caigut l’ús del català al saludar a l’entrada d’una botiga en els últims deu anys. Ara bé, és una ciutat on algú encara pot viure i arrelar sense parlar, ni entendre, el castellà. —

Mahmoudou Wone, Mauritània (19 anys)

“Tot serà més fàcil si saps català; el castellà ja l’aprens sol”

Mahmoudou Wone va instal·lar-se a Catalunya fa 19 anys. Venia de Bèlgica, on havia estudiat economia a la universitat, però el conveni amb Mauritània –el seu país– no li permetia quedar-s’hi a treballar. Va saber que llavors a Espanya oferien papers i es va instal·lar a Girona. “De seguida em van aconsellar aprendre català, perquè després el castellà ja l’aprendria al carrer –recorda–. La realitat és que sent immigrant la gent et parlarà sempre d’entrada en castellà”.

Durant més de vuit anys va aprendre català, i el parla i l’escriu perfectament. Però aquest temps ha estat testimoni de com l’ús de la llengua ha anat canviant a Girona. Ara és cap de cuina a la Taverna d’El Foment, però molts dels seus companys fan servir el castellà com a llengua vehicular i li sap greu que al final s’acabi imposant. “Mai, mai, mai m’he assegut en una classe de castellà a estudiar, però ara puc dir que el parlo igual o més –assenyala–. Però a casa no escolto cap altra tele que TV3, i això m’ha ajudat molt”. Als nousvinguts els segueix recomanant que vagin a classes de català.

Katrina Grove, Califòrnia (19 anys a Girona)
“Aquí el català t’obre moltes portes”

Katrina Grove va treure’s l’anys passat el C1 de català després de 18 anys vivint a Girona. Va dur-la a fer el pas el fet que els seus fills ja anessin a l’institut: “A primària parles molt amb els pares, però a l’institut ja no tant”. Va ser just l’escolarització dels fills el que la va portar a apuntar-se a classes de català per primera vegada. “Estava amb una mare de Rússia i no enteníem res! Ens vam preguntar: «Què fem ara? Els nens van a l’escola però no els podem ajudar, no podem comunicar ni entendre què hem de fer»”, diu. La situació la va fer pensar en el lloc on havia crescut, San Diego, i en les mares de Sud-amèrica que no parlaven anglès però te-

nien nens a l’escola: “Jo era aquella mare que no podia ni ajudar ni defensar el seu fill”. L’endemà van anar al carrer Ciutadans i es van apuntar a les classes del Consorci per a la Normalització Lingüística.

“La veritat és que aquí el català t’obre moltes portes; la gent és feliç que puguis formar part de la vida pública i política”, explica. I reconeix que mai, com a nord-americana, no havia format

part d’una comunitat minoritària parlant una llengua minoritària, i entenent el gran pes que té això. Reivindica l’enriquiment del bilingüisme català-castellà i reconeix que laboralment, en molts casos, cal també saber castellà.

Kelly Leach, EUA (5 anys a Girona)

“Aquests relats em donen esperança a poder millorar”

Kelly Leach va aterrar a les comarques gironines només un mes abans del confinament. El seu home és australià amb ciutadania britànica i van decidir establir la residència aquí l’any de transició del Brexit. Treballarien en remot des d’una casa amb molt pocs veïns a prop de Sant Esteve de Guialbes. Va començar a estudiar català a través de Parla.cat i tutors virtuals, però no tenia amb qui practicar. Però fa mig any es va jubilar i ara s’ho ha pres amb energies renovades. Que per què estudia català i no castellà? Per practicar: “No és possible aprendre dues llengües al mateix temps”. I aprenent el català podrien “navegar més fàcilment per la vida aquí i participar en oportunitats de voluntariat” un cop jubilats. En el seu cas, admet que està anant a poc a poc, però que trobades com la de l’ARA li resulten “inspiradores” i li donen “esperança” que finalment podrà millorar si estudia i practica. Va treballar de periodista al *Wall Street Journal* a Nova York i a Londres, i li agrada poder “contribuir d’una manera petita a l’esforç de compartir aquesta història”.

Lorraine Jarvis, Califòrnia (4 anys a Girona)
“Al meu poble tothom parla català”

Només instal·lar-se a la masia de Ravós del Terri on viu amb el seu marit, Lorraine Jarvis va conèixer la seva veïna Xon. Acabada d’arribar del nord de Califòrnia, ella només parlava anglès, mentre que la veïna no entenia res més que el català i el castellà. Les converses van començar sent amb llenguatge de signes, però quatre anys després ja poden mantenir una conversa prou fluïda en català. “El primer any només podia dir «hola» i «bon dia». El segon any si em deia «què tal?» ja podia respondre alguna cosa. El tercer, una mica més, i ara encara més. De mica en mica s’omple la pica”, diu rient.

Ja jubilada, Jarvis reconeix que aprendre català li està costant i que en alguns moments, com quan va començar a estudiar-lo a l’Escola Oficial d’Idiomes, tenia tants deures que sentia que era com una feina. Sempre havia estat monolingüe en anglès. Però si ella l’aprenen no és només per integrar-se, sinó perquè s’ha adonat que és una “llengua molt important per a la

gent de Catalunya”. “Al meu poble tothom parla català, no castellà”, diu, i recorda les dificultats que va tenir per homologar el carnet de conduir a Espanya perquè l’examinador només parlava castellà.